

Стандард 5.

КВАЛИТЕТ НАСТАВНОГ ПРОЦЕСА

Стандард 5: Квалитет наставног процеса

5.1. Квалитет наставног процеса обезбеђује се кроз интерактивност наставе, укључивање примера у наставу, професионални рад наставника и сарадника, доношење и поштовање планова рада по предметима као и праћење квалитета наставе и предузимање потребних мера у случају када се утврди да квалитет наставе није на одговарајућем нивоу.

Школа је опредељена је да стално унапређује квалитет наставног процеса, оцењујући да је квалитет наставе од кључне важности за остваривање темељних циљева образовања студената за укључивање у радни процес.

Правилником о стандардима и поступку обезбеђења квалитета дефинисани су параметри и индикатори квалитета наставног процеса и педагошког рада, као и поступци за праћење, контролу, оцењивање и унапређивање наставног процеса и педагошког рада наставника и сарадника.

Правилником о стандардима и поступку обезбеђења квалитета предвиђено је да се студије изводе према плану извођења наставе који усваја Наставно веће. Квалитет наставног процеса се спроводи кроз пуну примену стандарда одржавања предавања, стандарда садржаја предавања, стандарда метода предавања, стандарда понашања наставника, стандарда одржавања вежби, стандарда садржаја вежби, контролу одржавања наставе, контролу квалитета садржаја и методе наставе, квалитет оцењивања, установљеним елементима оцењивања, контролом квалитета оцењивања и анекетирањем студената.

5.2. План рада наставник доставља студентима на почетку семестра у три примерка. План рада садржи: основне податке о предмету- назив, семестар, број ЕСПБ бодова, статус, циљеве предмета, садржај и структуру предмета, план и распоред извођења наставе (предавања и вежбе), начин оцењивања на предмету, уџбеничку, односно обавезну и допунску литературу, и податке о наставницима и сарадницима на предмету.

Тематске јединице предавања се морају обрађивати по редоследу и по датумима који су предвиђени Планом рада на предмету, уз дозвољено одступање до 20%. Наставник је дужан да током часа обради најмање 70% садржаја тематске јединице предвиђене Планом рада за тај час. Наставник је дужан да наставу одржава у временским терминима предвиђеним распоредом часова односно да час наставе започне и заврши на време. Наставник може у договору са помоћником директора за наставу и шефом студијског програма промени место и термин одржавања наставе.

5.3. Садржај предавања мора да покрива најмање 70% градива предвиђеног наставним програмом предмета и предвиђеног за испитну материју. Садржај предавања мора бити тако обликован да буде користан за савладавање градива и припрему испита. Наставник је обавезан да један део

предавања посвети примерима, илустрацијама, задацима и другим облицима примене теоријског знања у пракси.

Наставник треба да предаје на начин који стимулише критичко размишљање студената. Наставник треба да предаје на начин који држи пажњу студената, разумљиво и јасно. Наставник мора да долази припремљен на предавања. Наставник треба на предавањима да користи разноврсне интерактивне облике рада (дискусија, симулација, анализа случајева из праксе, израда задатака, групно решавање проблема и слично). Наставник треба на предавањима да обезбеди активно учешће што већег броја студената на часу и двосмерну комуникацију са студентима.

Стил изражавања наставника мора бити такав да га студенти разумеју. Треба избегавати коришћење страних као и сувише ускостручних речи и израза које студенти не разумеју.

Стил изражавања наставника треба да буде неутралан, професионалан и не сме садржати увредљиве или дискриминаторске изразе према било ком појединцу или друштвеној групи

5.4. Наставник или сарадник је дужан да вежбе на предмету изводи у свему према Плану рада који је утврђен пре почетка семестра.

Тематске јединице вежби се морају обрађивати по редоследу и по датумима који су предвиђени Планом рада на предмету, уз дозвољено одступање до 20%.

Наставник или сарадник је дужан да током часова вежби обради најмање 70% садржаја тематске јединице предвиђене Планом рада за тај час.

Наставник или сарадник је дужан да вежбе одржава у временским терминима предвиђеним распоредом часова односно да час вежби започне и заврши на време. Наставник и сарадник могу у договору са студентима и помоћником директора и шефом студијског програма променити место и термине одржавања вежби.

Садржај вежби мора да покрива најмање 70% градива предвиђеног наставним програмом предмета и предвиђеног за испитну материју.

Садржај вежби мора бити тако обликован да оне буду корисне за разумевање дисциплине коју покрива предмет, за савладавање градива и припрему испита.

Часови вежби се не смеју користити за предавања материје коју студенти нису до тада обрађивали на предавањима.

Вежбе обавезно морају да укључе следеће облике рада са студентима:

Појашњавање материје из уџбеника и са предавања. Наставници и сарадници су дужни да на вежбама понове и разраде основне елементе градива и материје која је обрађена на предавањима.

Главни део вежби мора бити посвећен неком од облика примене знања стечених на предавањима и из уџбеника. Облици примене знања могу бити веома разноврсни, као на пример: анализа случаја из праксе, обрада примера

и илустрација, израда задатака, симулације, групне дискусије проблема, индивидуалне и групне презентације студената. Облици примене знања треба да буду усклађени са природом предмета као и са величином групе. У масовним групама за вежбе као и на предметима чија природа то захтева, основни облик примене знања може да буде израда задатака, израда индивидуалних радова студената или обрада примера из праксе од стране наставника или сарадника. У мањим групама и на предметима чија природа то омогућује, облици рада студената као што су: дискусије студената, анализе случајева из праксе, симулације.

Облик рада на вежбама није унапред одређен већ га наставници и сарадници у договору са студентима одређују током наставе.

5.5. Контрола одржавања наставе према усвојеном плану рада и календару наставе обавља се кроз контролу дневника рада као и кроз студентску анкету.

Наставник и сарадник је дужан да после сваког одржаног часа упише у дневник рада:

- Врсту наставе: предавања или вежбе;
- Број одржаних часова;
- Назив теме предавања или вежби,
- Број присутних студената,
- Датум.

Шеф студентског програма најмање двапут месечно прати уписивање часова од стране наставника и сарадника. У случају да се часови не уписују, шеф студијског програма о томе обавештава помоћника директора и директора. Шеф студијског програма којем припада предмет на коме се не уписују часови у дневник рада упозорава наставника или сарадника који не уписује часове да то чини.

Шеф студијског програма у року од 5 дана од дана завршетка наставе у семестру закључује дневник рада и контролише уписане часове по датумима и темама.

Шеф студијског програма упоређује датуме и теме одржане наставе на сваком предмету са Планом рада предмета и утврђује одступања од плана рада. Сва одступања од Плана рада већа од 20%, шеф студијског програма је дужан да размотри са предметним наставником и са њиме договори мере како би се убудуће избегла слична одступања.

Шеф студијског програма је дужан да о свим одступањима од утврђеног плана рада на предметима већим од 20% као и о предузетим мерама извести помоћника директора за наставу.

5.6. Контрола квалитета садржаја и метода наставе обавља се кроз студентску анкету. Анкета студената резултира у оценама квалитета наставе на предмету и то за сваког наставника појединачно. Анкетом се такође утврђује да ли се наставник придржава плана рада на предмету.

а Опис стања, анализа и процена стандарда 5.

Курикулум студијског програма садржи листу и структуру обавезних и изборних предмета.

Структура курикулума обухвата распоред предмета по годинама студија, по семестрима, фонд часова активне наставе и број ЕСПБ бодова.

Опис сваког предмета садржи: назив предмета, годину и семестар студија, број ЕСПБ бодова, име наставника, циљ са очекиваним исходима, литературу, методе извођења наставе, начин провере знања и очекивања.

У структури студијских програма, заступљене су следеће групе предмета у односу на укупан број ЕСПБ бодова, и то:

- академско-општеобразовне - око 15%,
- стручне - око 40%,
- стручно - апликативне - око 45%.

У структури студијских програма, изборни предмети заступљени су са најмање 20% у односу на укупан број ЕСПБ бодова.

Анализа стандарда 5. на примеру студијског програма индустријско инжењерство

а.1. Анализа да је пропорција различитих типова курсева (предавање, семинари, пракса, пројекат и др.) коју изводе наставници и сарадници балансирањем с обзиром на исходе учења.

а.2. Извештај комисије за самовредновање о квалитету студијског програма.

а.3. Планови рада, анкетни листови, распоред наставе, распоред полагања испита и опис усвојених процедура.

Квантификациона процедура стандарда 5. +++ (врло значајно)

б) Методом SWOT анализе оцена стандарда 5. анализом доступности података о студијском програму - плану и распореду наставе

S - Јавном публикацијом информатора који је истакнут на сајту школе доступни су подаци о називу студијског програма, курикулуму, структури студијског програма име наставника и број ЕСПБ бодова. План рада на сваком предмету доставља се студентима на почетку семестра. Распоред наставе у семестру доноси Наставно веће школе на основу претходних мишљења и сугестија студената. Распоред се доноси пре почетка наставе и објављује на WEB сајту школе.

W - Слабости су недовољна заинтересованост студената о плану рада на предметима, како би могли да захтевају његову доследну примену.

О - Могућности да се планови рада наставника објављују преко WEB сајта школе, да се континуирано провера његово спровођење.

Т - Опасности постоје да се због недовољне заинтересованости студената наставник не придржава план рада на предмету.

ц) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 5.

Да стручни органи школе врше детаљну анализу резултата после сваког анкетирања студената, у погледу квалитета студијског програма, садржаја предмета, метода извођења наставе, начина провере знања и оцењивања и броја ЕСПБ бодова.

Да се утврде мере за већи подстицај наставника и сарадника за активни подстицај на унапређивању квалитета наставног процеса.

Стручни органи су дужни да систематски прате квалитет наставе у складу са усвојеним стандардима квалитета ради благовременог преузимања корективних мера.

д) Показатељи и прилози за стандард 5.

Прилог 5.1. Анкете студената о квалитету наставног процеса.

Прилог 5.2. Процедуре и поступци који обезбеђују поштовање плана распореда наставе. Правилник о стандардима и поступку обетбеђења квалитета.

Прилог 5.3. Доказ о спроведеним активностима којима се постиче стицање активних компетенција наставника.